

Egyenlő bér az egyenlő értékű munkáért!

Ezzel a címmel - a munka értékelési rendszerének európaibbá tételéért - tartottak nemzetközi konferenciát a Vegyipar Házában, osztrák, német és olasz meghívottak részvételével. Az Európai Unió belül elfogadott, hogy nem és életkor szerint nem lehet a munkavállalók között különbséget tenni. Magyarországon, bár törvényi alapja van, a gyakorlatban mégsem valósul meg ez az elv.

Szemkeő Judit, a Szociális és Családügyi Minisztérium politikai államtitkára elmondta: azt kell elérni, hogy a minőségbiztosítási elvek között ott legyen az esélyegyenlőség biztosítása is, ami az EU-ban pénzben kifejezhető piacszerző lehetőséget jelent.

Az esélyegyenlőség elvéről és a magyar jogba való átvételéről Gyulavári Tamás, egyetemi adjunktus, az EU integrációs kérdések szakértője beszélt, majd Nagy Beáta, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem szociológiai tanszékének docense mutatta be a női foglalkoztatottak magyarországi helyzetét.

Ezt követően - ugyancsak a Vegyipar Házában - rendezték meg az Érdekvényesítés a bérpolitikában az európai uniós elvárások tükrében címmel azt a nyilvános vitafórumot, amelyet a Friedrich Ebert Alapítvány szervezett. Ezen a rendezvényen magyar, olasz, osztrák és német szakszervezeti vezetők osztották meg tapasztalataikat egymással.

Az Európai Unió esélyegyenlőségi projekt negyedik akcióprogramjának keretében a különböző országok bértárgyalásokkal foglalkozó szakértői tartottak előadást az érdekképviseltek bértárgyalási stratégiáiról. A rendezvény célja az volt, hogy segítséget nyújtson a diszkriminációmentes munkaértékeléshez és a diszkriminációmentes munkahelyek létrehozásához.

Almás Edit

Köszöntjük a 60 éves ZOLTEK Rt-t (Magyar Viszkózát)!

A Zoltek Rt. története 60 évvel ezelőtt kezdődött. 1941. április 7-én került sor arra az alakuló közgyűlésre, mely kilencmillió pengős alaptőkével létrehozta a Magyar Viscosa Részvénytársaságot, viszkóz műselyem gyártására. Az építendő gyár helyszínéül nem véletlenül választották Nyergesújfalut, mivel a bécsi műút, az Eszergom-Komárom vasútvonal és a Duna által közrezárt terület fekvése és talajviszonyai gyárépítésre kiválóan alkalmasak voltak. 1942 áprilisában már megkezdődött a gépek szerelése, majd üzembe helyezése. Ebben német, olasz, osztrák és svájci cégek szerelői és technikusai működtek közre.

1943. február 12 - fontos állomás: ekkor került sor az első szálképző gép indítására, a műselyemgyártás pedig április 10-én vette kezdetét. Rövid időn belül teljes kapacitással működött a három vágottszál-gyártó gép és a hét műselyemfonó gép.

A háborús események miatt 1944 decemberében leállt a termelés, és sor került a gyár katonai kiürítésre is.

A termelés, ha kis mennyiségekben is, de 1945 májusában indult újra.

Az államosított társaság Magyar Viscosagyár néven folytatta működését. A helyzet fokozatosan stabilizálódott. A vágott-szál, műselyem, celofángyártás mellett megoldották a gläubersó kinyerését, és ez lehetővé tette egy új termék, a viszkóz-szivacs gyártását. Közben saját eljárás és szabadalom alapján 1958 februárjában megkezdődött az üzemszerű karboximetolcellulóz (CMC) termelés, mely napjainkra Mavibond márkanéven, 8-9 ezer tonna/év kapacitással gyártható.

Az 1963-73 közötti időszakot a profiltisztítás jellemezte: megszűnt a műselyem, celofán, majd a szivacsgyártás is, viszont a viszkóz vágott-szálgyártás fejlesztésnek indult. 1973-ra a gyártás megduplázódott.

A névadó üzem mellett az évek során új üzemek épültek, és új termékek gyártása kezdődött el.

Az első szintetikus alapú vegyszál gyártására 1958, szeptemberében került sor. Az új szál márkanéve kezdetben Danulon, majd később Danamid volt. Ez a termelés 1980-ig folyt.

A vállalat legnagyobb mennyiségben gyártott terméke az akril szál. Az olasz SNIA VISCOSA szabadalma alapján 1973. április 24-én indult a Crumeron márkanévű akril-szálgyártás, amely nedves eljárással készül. A Du Pont szabadalom alapján gyártott Mavilon márkanévű akrilszálak száraz szálképzési eljárással készülnek. A beruházás 1989-ben kezdődött el, a gyártás 1990-ben indult meg.

Szintén 1989-ben helyezték üzembe a membrángyártó berendezést, amelyen Mavibrán márkanévű szűrőmembránt készítenek.

Az 1990-es évek elején a Társaság hazai vevőkörének jelentős része válságba került, mely nehéz helyzetbe hozta a vállalatot. Csődhelyzet, csődegyezés követte egymást, és rendkívüli erőfeszítések kellettek a talpon maradáshoz. Végül azonban sikerült új vevőkört kialakítani, és túljutni ezen a nehéz perióduson. 1993-ban a vállalatot részvénytársasággá alakították. A hagyományokat megőrizve a társaság újra a Magyar Viscosa Rt. nevet vette fel.

1995-ben történt meg a cég privatizációja, amely új perspektívát nyitott. A társaság jelenlegi tulajdonosa és anyavállalata a Zoltek Co. Inc. (USA), a világ egyik legnagyobb szénszál gyártója. A Zoltek cég stratégiája: a szénszálát az űrtechnikában használt különlegességből a gazdasági élet minden területén alkalmazásra kerülő alapanyaggá tenni, és ennek a stratégiának a megvalósításával a szénszál-gyártás piacvezetőjévé válni. Ennek meghatározó eleme, hogy megvalósuljon a szénszál-gyártás alapanyagául szolgáló prekursor saját gyártása. Az 1997. október 21-től Zoltek Rt. néven működő részvénytársaság aktív megvalósítója ennek a stratégiának.

A Szénszál textil-jellegű feldolgozásának központja is Nyergesújfalura került. A szénszál kompozitok a XXI. Század legfontosabb szerkezeti anyagai lesznek.

A privatizáció során a cég megőrizte valamennyi termékét, sőt növelte azok termelését. A hagyományos területeken is új fejlesztési lehetőségek nyíltak. A létrehozott szervezeti struktúra, a képzett és elkötelezett alkalmazottak biztosítják a társaság hatékony gazdálkodást és a piacorientált fejlesztési munkával hozzájárulnak a társaság hosszú távú sikereihez.

Az évfordulóra a Zoltek Rt. Alkalmazottai fotókiállítással és majális-ünnepel emlékeztek, és a következőket írták "Az évforduló kapcsán büszkén emlékezünk azokra, akiknek "névjegye" itt van jelenünkben. A múltra való visszatekintés legyen több, mint egy visszaemlékezés. Gondoljunk arra is, hogy ami ma a jelen, az holnap a múlt, de egyúttal a jövő záloga is."

Hátrányosabb vagy előnyösebb a módosult Munka törvénykönyve?

(Rövidített változat Tóth Miklós munkaügyi jogász tanulmányából)

Nehéz kérdés, sokan bizonytalanok ez ügyben. Mások mondanak a különböző érdekképviseletek, más az egyes pártok, bizonytalan a sajtó is. Egyelőre nem ismert még a szakma, a jogtudomány álláspontja sem. A módosítás szövege sem jelent meg még, utolsó ismert változatai pedig az utolsó szavazás előtt is jelentősen formálódtak. Csak a kormány nyilatkozatai határozottak, s utalnak egyértelműen arra, hogy mostani módosítás előnyös a munkavállalóknak. Ez pedig hagyományaink szerint gyanús, az emberek tapasztalatból tudják: az elmúlt évtizedben a munkavállalók helyzetének törvényi jobbítása nem volt napirenden, vagy legalábbis nem sikerült. De hát a készülő, mára már kész portékát el kell adni - a választások is közelednek -, jobb erről a módosításról is pozitív képet festeni. Helyesebb azonban a tényszerű értékelés, s az azt követő véleménynyilvánítás. Hogyan történt tehát, mik a változások?

Tudjuk, hogy a Munka törvénykönyve július 1-től történő változásáról áprilisban döntött az országgyűlés. Az 1992-ben elfogadott törvénykönyvnek ez már a sokadik, a jogtár szerint sorrendben a harmincegyedik módosulása lesz. Közöttük a mostani lesz a negyedik legjelentősebb, sok szabályt érintő változtatás. Ez a tény önmagában is lesújtóan minősíti ezt a törvényt. Az ezúttal tartalmában, méreteiben is legjelentősebb módosítás tehát már önmagában is zavart keltő.

Talán a mennyiségében legjelentősebb törvény-kiegészítést még az európai üzemi tanácsok hazai szabályozása indokolta volna, ám ezt a jelenlegi módosítás nem végezte el. Talán külön törvénybe tartozónak ítélte.

Az azonban az EU-szabályozás előírja (ami egyébként a kormány szerint a módosítás indoka volt), hogy az európai szabályozásra hivatkozással a jogharmonizáció során a korábbi kedvezőbb nemzeti előírások nem ronthatók le!

Az elkészült módosító törvény - mint kodifikációs mű - tehát tiszteletre méltó teljesítmény, csak éppen tartalmának többsége nincs kapcsolatban az EU igényeivel, tartalmilag jelentősen túlmutató azokon.

A törvényt módosítás tartalmának a munkavállalókra előnyös vagy hátrányos volta azonban nem mennyiségi kérdés. Egy-két jelentősebb, a munkavállalók eddigi helyzetét rontó új szabályozás értékében semmissé tehet tucatnyi kisebb, tényleg előnyös módosítást. Az egyik ilyen változást azok a rendelkezések jelentik, amelyek lehetővé teszik a munkáltató számára a munkaszerződés figyelmen kívül hagyását, így a munkáltató szabad kezet kap a szerződés átmeneti mellőzésére. Sajnos, a módosítás nemcsak a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás eddigi kivételes indokhoz kötöttségét törölte el, hanem lehetőséget adott arra, hogy az ilyen foglalkoztatás kedvezőbbnek mondott évi öt

hónapos felső határát kollektív szerződésben korlát nélkül felemelhessék. Ehhez még hozzávehető az a módosult szabály is, mely szerint a munkáltató telephelyének - azaz a munkavállaló szerződés szerinti munkahelyének - a megváltozásakor a munkavállaló - bizonyos határok között - köteles beleegyezése nélkül a munkáltató új/más telephelyén a munkavégzést folytatni. Minek akkor a szerződés? A jövőben tehát, ha a munkáltató nem tudja teljesíteni a munkahely tekintetében a munkaszerződést, a munkavállalóra hárul ennek terhe.

Hasonló irányú minőségi változtatásokra kerül sor a munka- és pihenőidőkkel kapcsolatban is. A lényeg abban a látszólagos apróságban rejlik, hogy ez a heti 48 órányi munkavégzési felső határ a munkavállaló tekintetében alkalmazott munkaidő-keret átlagában kell, hogy érvényesüljön. Az új szabályok alapján - a munkáltató rendelkezése szerint - a munkavállalók tetszőlegesen tágan meghatározott körére nézve megengedi az eddigieknél hosszabb, kollektív szerződés esetén akár egy évet magában foglaló munkaidő-keret alkalmazását. A változások alapján tehát hosszabb időre lesz a munkavállaló túlmunka díjazása nélkül "rendes munkaidőre", naponként akár 12 óráig terjedően is beosztható. Csökkenhet, s csökken is a munkáltató költsége a rendkívüli munkavégzés elkerülhetőségével. Ez a munkavállalói oldalon jövedelemcsökkenéssel jár.

Az előzőekhez hozzájárul a heti pihenőidő csökkenése is. Az eddigi 48, kivételes munkaidő-beosztású munkahelyeken 42 órányi heti pihenőidő mindenhol lecsökken heti 40 órára. Hiába rendelkezik a módosított törvény a heti két pihenőnap kiadásáról, a negyven órában meghatározott pihenőidő széles körben teszi lehetővé az egyik pihenőnapra rendes, pótlékkal nem járó munkaidő beosztását. Ha mindezekhez hozzászámítjuk a munkaszüneti, (ünnep-) napi munkavégzés társadalmi szokásokhoz igazodó törvényi megengedését, tovább az eddig este 10 és reggel 6 óra közötti éjszakai munkavégzés időtartamának két órával való csökkentését (az éjszakai pótlék arányos mérséklődésével), akkor a munka- és pihenőidőre vonatkozó szabályozás sem minősíthető a munkavállalók számára kedvezőnek.

Végezetül a munkaerő-kölcsönzés új szabályozás az, ami jelentős újdonság a módosításban. A kölcsönadott munkaerő ideális munkaerő, és természetesen olcsó, hiszen érdekérvényesítő képessége ki sem alakulhat. Nem tudható előre, milyen széles körű lesz a kölcsönzettek rétege, de a konstrukció sikere várható, és nem csak a képzetlen munkaerő tekintetében.

Azt azonban el kell mondani, hogy azok, a főként kormányzati oldalról - az illetékes miniszter, sőt a kormányfő szájából is - elhangzott, a sajtóban is elterjedt állítások tehát valótlanok, amelyek szerint a munkavállalói szervezetek is csak a munkaidő beosztásával kapcsolatos kérdéseket vitatják, más tekintetben a módosításról konszenzus alakult ki, egyszerűen nem felelnek meg a valóságnak, s egyben a közvélemény tudatos megtévesztését szolgálják.

Az is tény, hogy a kollektív szerződés megkötése által még tovább ronthatók a munkavállalók számára a munkaügyi szabályok. Nem kell megkötni, vagy meg kell kérni az árát, hallani a kormányzati véleményeket. Könnyű azt távolról sugalmazni. A kollektív szerződéseket ugyanis nemcsak a szakszervezetek, hanem hiányukban az érdekvédelmi jogokkal nem rendelkező üzemi tanácsok is megköthetik. Másrészt a helyi szakszervezetek is rákényszeríthetők erre, pl. némi többlet bérfejlesztéssel, az éves béremelés elhúzásával, a szakszervezeten kívüli munkavállalók nyomásával, vagy éppen a szakszervezeti tisztségviselők függelmi viszonyának, esetleg tájékozatlanságának kihasználásával.

Legalábbis különös törvény az, amelyik alkalmazását a kollektív szerződéseknek kellene megvédeniük a tartalmi lerontástól.

Itt tartunk ma. Döntse el ki-ki maga mindezek után a címbeli kérdést.

MÁJUS 1.

A munka ünnepe? A munka ünnepe!

Talán még soha (legalábbis az utóbbi években), nem voltak ennyien a Városligetben, mint ezen a május elsején! Több ezren vettek részt a szakszervezetek május elsejei felvonulásán, amelyen a gazdasági teljesítményhez képest alacsony munkabérek, a Munka törvénykönyvének módosítása és az érdekegyeztetés hiányosságai miatt tiltakoztak.

Olyan sokan voltak a városligeti majálison, hogy a széles sétányokon is csak araszolva lehetett

előbbre jutni. A szakszervezeti mozgalom azonban nem volt egységes: a Munkástanácsok Országos Szövetsége távol maradt a rendezvénytől, de csatlakozott ahhoz a közös nyilatkozathoz, amelyet a Kodály köröndön - a majális kezdete előtt - olvastak fel. A hat konföderáció szolidaritásra hívó közös kiáltványát országszerte minden rendezvényen, azonos időben olvasták fel.

A budapesti nagygyűlés több mint négyezer résztvevője - a Kodály köröndről - együtt vonult át a Városligetbe, ahol a szakszervezeti szövetségek és az ágazati érdekvédelmi szervezetek külön-külön szerveztek majálisot, állítottak sátrakat, lehetőséget adva a különböző találkozókra. Kovács László, az MSZP elnöke rövid látogatást tett az Autonómok, az ÉSZT, a Liga, az MSZOSZ és a SZEF "főhadiszállásán", ahol egyebek között a szocialisták népszavazási kezdeményezéséről is szót váltott a konföderációk vezetőivel. Az MSZOSZ vezetői tájékoztatták Kovácsot elnökségük döntéséről, miszerint a referendumnak mind a négy kérdését támogatják. A másik négy szövetség csak három kérdést tart indokoltnak, a kötelező sorkatonai szolgálat eltörléséről szólót elveti. A találkozón a pártelnök abban állapodott meg az érdekvédőkkel, hogy kétoldalú megbeszéléseket kezdenek a munkavállalókat foglalkoztató aktuális ügyekről, az együttműködés lehetőségeiről.

A Munkástanácsok politikai megfontolások miatt szétrobbantotta a szakszervezeti egységet - fogalmazott Sándor László, az MSZOSZ elnöke, utalva arra, hogy a városligeti majálisról ezúttal távol maradt a Munkástanácsok Országos Szövetsége. Sándor szerint hibás döntés volt a közös szakszervezeti fórum elhagyása, mert legfontosabb követeléseiknek itt is hangot kellett volna adniuk. "A harc folytatódik" - mondta az MSZOSZ elnöke, aki szerint mindaddig nem lett volna szabad az Alkotmánybírósághoz fordulni a Munka törvénykönyvének módosítása miatt, amíg azt a köztársasági elnök alá nem írja. (Az Autonómok alkotmányjogi panaszt nyújtottak be a taláros testülethez az új jogszabály miatt.) Ugyanakkor az MSZOSZ az ENSZ Munkaügyi Szervezetéhez fordul, ha a törvény életbe lép.

Borsik János, az Autonómok elnöke azt mondta: azok a munkavállalók, akik most felháborodtak a Munka törvénykönyve módosítása kapcsán, egy év múlva sem felejtik el a kormány "ajándékát", s voksaikkal kifejezik tartós ellenérzésüket az azt megszavazókkal szemben.

Leváltjuk a jelenlegi kormányt, ez az MSZP mostani üzenete, és jövő májusban a szocialisták választási győzelmét ünnepeljük majd _ hangoztatta Kovács László pártelnök az MSZP városligeti rendezvényén. Kovács szerint döbbenetes, hogy a munkát, kenyeret évszázados jelszó és a nyolcórás munkaidő követelése ma is időszerű Magyarországon. Kijelentette: véget kell vetni annak a kormányzásnak, amely zsákmánynak tekinti az országot, véget kell vetni a Fidesz-közeli cégek Magyarországnak. Ha a szocialisták kerülnek kormányra, az országot kívánják szolgálni, és az utolsó fillérig elszámoltatják azokat, akik zsákmányszerzésre használták hatalmukat. "Véget vetünk a kormányzat kész átverés show-műsorának" - jelentette ki a pártelnök. Hozzátette: véget kell vetni a félelemkeltésnek is, mert ma állását veszítheti az, aki másként gondolkodik, mint a kormány.

ÜNNEPELTEK VIDÉKEN IS

A TVK Rt. Szabadidő Központjában ünnepelt május 1-én a PKDSZ

A PKDSZ babgulyással, sörrel, egész napos kulturális és sportprogrammal ajándékozta meg szakszervezetének tagjait és azok családtagjait a munka ünnepe alkalmából. A jó programoknak és nem kevésbé az időjárásnak is köszönhető, hogy több ezer fő látogatott el a rendezvényre.

A helyszín felidézte a régi május elsejék hangulatát, a gyönyörű környezet feledtette a résztvevőkkel a napi gondokat.

Az egész napos program keretében sor került a szakszervezeti Fórum megtartására is, ahol szép számú érdeklődő előtt ismertették a hat országos konföderáció által kiadott kiáltványt. A szakszervezet vezetői a résztvevők kérdéseire válaszolva elmondták elképzeléseiket a PKDSZ, a VDSZ és az MSZOSZ törekvéseiről, kifejtették álláspontjukat a május 1-jei "ajándékként" kapott Mt. módosításáról.

Így ünnepelte a TVK május első napját, a munka, az értéket előállító munkások ünnepét, azokat a munkásokat, akikről a jelenlegi hatalom megfeledkezik. Ezért választották 2001. május elseje jelmondatának azt, hogy "Május elseje a nemzetközi munkásünnep napja. Nincs joguk és nincs okunk

elfeledni, átengedni, elhagyni!"

Az EGIS is kulturális és sportrendezvényekkel, majálissal köszöntötte a Munka ünnepét:

Az Ajkai Timföldgyár ünnepe az összefogásról szólt

Az emberek nem akartak hinni a szemüknek, amikor megjelentek a városban a plakátok: ismét felvonulást rendeznek május elsején!

A Nagy László Városi Művelődési Központ udvarán és környékén hajnalban kezdődött az élet: májusfát állították a fiatalok. Kilenc körül lufifújó autó érkezett, és százával töltődtek gázzal a feliratos léggömbök, ezek szakszervezeti egységeket, baloldali pártot reklámoztak. Tízkor Joó Csaba rendőr őrnagy a lovára pattant, mögé beállt három veszprémi motoros rendőr, és kezdetét vette a meglepően hosszú és színes menet. A jelmezes, zenés felvonulók közé sorolódtak a magukat névvel is vállaló vagy csak személyüket adó szakszervezetisek, a város nagyvállalatainak érdekvédői, sőt a tömeg hátsó sorainak egyikében még Ékes József polgármester is. A tömegre jellemzésül: a felvonulás teljes hossza a villanyrendőrtől a körforgalomig töltötte meg teljes szelvében a Fő utcát.

Ughy Károly, a szakszervezetisek titkára felolvasta azt a bizonyos kiáltványt, amit sokan meghallgattak, sokan nem. Az biztos, hogy pillanatok alatt kellemes majális hangulat alakult ki, ami aztán délutánra, sőt késő estére még csak fokozódott.

Az eddigi szakszervezeti elkülönülést felváltó összefogás, a megfelelő szervezés, a lelkes rendezés, a precíz helyszínbiztosítás, no meg persze a kiváló idő nagy valószínűséggel legújabb kori hagyományt teremtett a városban. Olyat, ami az itt élő különböző társadalmi rétegeket megmozgatja és a máskor tapasztalható pártpolitizálás ezúttal csak nyomokban volt felfedezhető. Sokkal inkább jelentette ez a megmozdulás az alapvető szabadságélmény közös átélését és örömét. (Forrás: Bakonyalja-Somló környéke)

A Nitrokémia kétnapos Tavaszköszöntő Majálist tartott Balatonfűzfőn:

A Munka törvénykönyve módosításával kapcsolatban országos titkári értekezletek zajlanak: május 9-én a gyógyszeripari, 17-én a vegyipari, 21-én az alumínium-, gáz-, gumi- és rokon szakmákban. A titkári értekezletek segítik a felkészülést az új szabályok alkalmazásában, az esteleges kollektív szerződések módosításában.

Tiltakozásokról szólt az ünnep külföldön is

Franciaország 70 nagyobb városában és kisebb településén tartottak felvonulást a munka ünnepén. A demonstrációkon főként azoknak követeltek biztonságot, akik több nagy cég - így a Danone-csoport és a brit Marks and Spencer kiskereskedelmi vállalat - szerkezetátalakítási programja miatt kerültek az utcára.

Londonban heten megsérültek, amikor a rendőrök feltartóztatták a város központjába tartó tüntetőket. Berlinben egy rendőrnő súlyosan megsérült, amikor a felvonulók kövekkel hajigálták meg a menetüket biztosító rendőröket. A hatóságok az idén sem engedélyezték a berlini baloldali-autonóm körök felvonulását. A rendőrök vízágyúkkal válaszoltak a kődobálásra, majd kiürítették a teret, mire a vandalizőrök tovább vonultak a közeli Heinrichplatzra.

Moszkvában a szakszervezetek május elsejei felvonulásán részt vett Mihail Gorbacsov volt szovjet elnök, aki - az egyesített szociáldemokrata párt képviselőjeként - hosszú évek óta először jelent meg az ünnepen.

Varsóban a baloldali pártok, szakszervezetek felvonulásán és nagygyűlésén hatezren vettek részt. A nagyvárosokban a felvonulók néhány helyen ezúttal is szóváltásba keveredtek jobboldali tüntetőkkel, tojások és kefirés dobozok is repültek, de komolyabb összetűzés nem volt. Athénban a szakszervezetek tüntetésén tiltakoztak amiatt, hogy a kormány emelni készül a nyugdíjkorhatárt, de csökkenteni akarja a nyugdíjakat. A demonstráción a 35 órás munkahét azonnali bevezetését is követelték.

A szocialisták 36 órás munkahétért küzdenek

A munkaidőre vonatkozó kérdéseket fogalmazott meg a szocialista párt elnöksége abban a beadványban, amelyben népszavazás kiírását kéri az Országos Választási Bizottságtól. Az MSZP ugyanis a jobboldali koalíció idején eddig megszületett leghosszgyenletesebb döntésnek tartja a Munka törvénykönyvének módosítását.

A szocialisták azt akarják elérni, hogy ne csupán a minimálbér felemelésében merüljön ki a hazai bérek felzárkóztatása, hanem a jelenlegi negyvenórás munkahét is csökkenjen 36 órára. Az Országos Választási Bizottság - a megadott határidőn belül - nem tudott dönten az ügyben, arra hivatkozva, hogy a kérdések megfogalmazása pontosítást kíván. A szocialisták ígérete szerint másként fogalmazzák meg a kérdéseket, az Országos Választási Bizottság pedig május végén ül újra össze.

Kormánylevél a munkavállalókhöz

Elkészült az a levél, amelyben a kormány a Munka törvénykönyvének módosításáról tájékoztatja a munkavállalókat. A dokumentumot a tervek szerint valamennyi munkahelyre eljuttatják, arra kötelezve a munkáltatókat, hogy azt ismertessék alkalmazottaikkal. Az Orbán-kormány azért döntött a levél közreadásáról, mert álláspontja szerint "az utóbbi időben sok olyan téves információ látott napvilágot, amely joggal aggasztja a munkavállalókat.

A levél állítása szerint a július elsején hatályba lépő módosított munkatörvény az általános rendben foglalkoztatottak esetében továbbra is heti 40 órában szabja meg a heti törvényes munkaidőt, továbbá a munkavállalókat ezentúl is heti két pihenőnap illeti meg, amelyek közül az egyiknek vasárnapra kell esnie, és akik eddig is pihenhettek szombaton, júliustól sem kell dolgozniuk ezen a napon. (A szakszervezetek azt mondják, hogy a törvény szövegében nincsen benne, hogy a vasárnap továbbra is pihenőnap.) A változtatás szerint az elrendelhető heti munkaidő leghosszabb mértéke a túlmunkával együtt 72 órától 48 órára csökken. Az új rendelkezés nem vezeti be az "ingyenes többletmunkát" - állítja a kormány levele.

Ez a levél is bizonyítja a törvénymódosítás szakmai gyengeségét, mert a kormány magyarázkodásra kényszerül a változtatás miatt - mondhat Borsik János, az Autonóm Szakszervezetek elnöke. A szakszervezeti utalt arra, hogy a módosított munkatörvény úgy fogalmaz: a munkavállalót heti két pihenőnap illeti meg - és a levélben idézett vonatkozó mondat másik fele hiányzik, nevezetesen az, hogy ebből egynek vasárnapra kell esnie.

(Összeállítás a Népszava, Népszabadság, Magyar Hírlap, HVG írásaiból)

Szükség van az erős szakszervezetekre

A tagok 95 százaléka, a nem szervezett dolgozók háromnegyede gondolja úgy, hogy erős szakszervezetekre van szükség a munkahelyeken. Egy reprezentatív felmérésből kiderül, hogy a megkérdezettek alig fele ért egyet sztrájk meghirdetésével. A hat konföderáció esetleges egyesülését a legerőteljesebben a közszférában dolgozók utasítják el.

A munkavállalók többsége szerint erős szakszervezetekre van szükség, de azt várják, hogy figyelmüket az érdekvédelemre fordítsák. Csak a kisebbség gondolja úgy, hogy a szakszervezeteknek továbbra is az országos szintű politikai alkukra, a politika világában való közreműködésre kellene koncentrálniuk - ez derült ki az érdekképviselők megítéléséről készült reprezentatív felmérésből. A kutatásra a szakszervezetek konföderációközi bizottsága adott megbízást az Érdekvédelmi

Tanácsadó Szolgálatnak (ÉTOSZ). A vizsgálat az Autonómok, az Értelmiségi szakszervezeti Tömörülés, a Liga, az MSZOSZ és a Szakszervezetek Együtműködési Fóruma szerveződési területein folyt munkahelyi szakszervezeti vezetők, aktív tagok és nem szervezett dolgozók bevonásával. A Munkástanácsok nem kívánt részt venni a kutatásban.

A szakemberek összességében 1500-1500 szervezett, illetve nem tag munkavállalót és száz szakszervezeti titkárt kerestek meg kérdőívükkel. A válaszokból kiderült, hogy a munkavállalók döntő többsége szükségesnek tartja, hogy helyi kollektív szerződéseket, megállapodásokat kössenek. Valamennyiük szerint a munkahelyhez kötődnek a legfontosabb szakszervezeti feladatok: a béremelés, a munkahelyvédelem, a szociális juttatások biztosítása. A vizsgálatból levonható következtetés, hogy a fiatalok, az alacsony képzettségűek inkább az anyagi javakkal kapcsolatos elvárásaik teljesítését, míg az idősebbek, az iskolázottabbak a szabályozott munkaviszonyt, a munkahely védelmét várják elsősorban szervezetüktől.

A megkérdezett szakszervezeti titkárok több mint kétharmada szerint munkahelyi vezetés és a szakszervezet között a kapcsolat jó, az érdekvédelmi szervezet erőt képvisel a munkahelyen. Ezzel szemben a "potyautasok" alacsonynak tartják a helyi szakszervezet hatékonyságát, s csupán egyharmaduk értékeli jónak a szakszervezet és munkahelyi vezetés közötti viszonyt.

Egy esetleges sztrájk meghirdetésével leginkább a szervezett dolgozók értenek egyet, a támogatók aránya eléri az 57 százalékot. Óvatosabbak a tisztségviselők és a nem szervezettek: 43, illetve 46 százalékuk a "puhább" érdekérvényesítési formákat tartja célravezetőbbnek. Kiemelkedően magas a sztrájk elfogadottsága az egészségügyben, a villamosenergia-iparban és a szállításban-távközlésben. A szakszervezeti mozgalom egyik legaktuálisabb - és nagy vitát kiváltó - kérdése a konföderációk fúziója. A kutatók szűkített minta - csak a titkárok válaszai - alapján azt állapították meg, hogy többségük ellenzi az egyesülést. Legerőteljesebben a közalkalmazotti és köztisztviselői szférában utasítják el. A tagok és a nem szervezett dolgozók ugyanakkor az együtműködést sokkal inkább kívánatosnak tartják. (Forrás: Népszabadság)

A pénz jött, a szegénység maradt

Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank a közép-kelet-európai országok politikai és gazdasági átalakulásának elősegítésére jött létre tíz éve. Az április végén tartott jubileumi közgyűlés megállapította: a térség sokat fejlődött, de a szegénységet nem tudta leküzdeni.

A fejlesztési-segélyezési ügyekben illetékes politikus Clare Short szerint különösen Közép-Európában és a balti országokban jelentős eredmények születtek a demokratikus, nyitott és piacorientált gazdaság kiépítése terén. Az átalakulás legfontosabb célja az emberek életkörülményeinek javítása, mégpedig úgy, hogy a jólét mindenkit egyaránt érintsen, és tartós legyen.

Ezen a téren a politikus szerint nem sokat értek el. Az EBRD működési területéhez tartozó 27 ország többségében nőtt a szegénység és az egyenlőtlenség. Éppen ezért a bank elnöke az utóbbi időben több figyelmet fordított a szociális szempontokra, együttműködésre törekszik a fejlesztési bankokkal és a civil szervezetekkel. Az Egyesült Királyság kormánya javasolja, hogy a jóléti kérdések nyomatékosan tükröződjenek az EBRD stratégiájában. Nem az a cél, hogy a privát szektor megerősödjék, miközben az emberek elszegényednek. A modern demokratikus állam csak úgy működőképes, ha visszaszorítja a korrupciót, a monopóliumokat, a törvénytelenégeket, illetve befektetnek az egészségügybe és az oktatásba.

A bank jövőre, tőkeemelés nélkül is a tavalyi 2,7 milliárdnál több, 3,5 milliárd eurónyi finanszírozásra tud kötelezettséget vállalni. Az EU felé tartó országokban az ipari szerkezetváltásra, a kisvállalkozásokra, a környezetvédelemre, a városi tömegközlekedés javítására kíván fókuszolni. (Forrás: Népszabadság)

Párizs megbünteti az elbocsátó cégeket

A francia kormány komolyan gondolja, hogy pénzügyileg kell szankcionálni a nyereséges gazdálkodás mellett elbocsátásokra vetemedő vállalatokat.

A francia munkatörvények módosítása keretében bevezetendő új rendelkezések legfontosabbikaként drasztikusan megemelnék a végkielégítések összegét. Ennek részeként a korábbi bér 80 százalékát kell a munkaadónak kifizetnie nyolc hónapon keresztül, ha az elbocsátott dolgozó nem pályázhat továbbképzésre. Ezzel egy időben megdupláznák a korábbi minimális végkielégítések összegét, további szigorításként pedig jelentősen meghosszabbítanák a felmondás hatályba lépésének időtartamát, illetve átképzési kötelezettséget írnának elő.

A francia szocialisták inkább csak a kormánykoalícióban részt vevő kommunisták és zöldek óhajának eleget téve szánták rá magukat az elbocsátások szankcionálására. A markáns baloldali politikai kurzust a két kisebb párt sürgeti, ettől remélve annak a választói jobbrtolódásnak a megfordítását, amelyet a márciusi helyhatósági választások jeleztek.

(Forrás: Világgazdaság)

Tíz éves a Magyar Műanyagipari Szövetség

A magyar Műanyagipari Szövetség 1991. július elsején alakult meg a MAVESZ szakszövetségeként. Feladata a hazai műanyagipar, a magyarországi műanyaggyártó és műanyag-feldolgozó vállalatok szakmai érdekeinek képviselése.

Küldetése a szerkezeti anyagok versenyében a műanyagok térhódításának és ezzel az iparág fejlődési lehetőségeinek elősegítése.

A Szövetség tevékenységével elősegíti a műanyaggyártók, a műanyag-feldolgozók és a műanyagtermékek felhasználói közötti együttműködést.

Az Európai Műanyag-feldolgozók Szövetsége, az EuPC teljes jogú tagjaként részt vesz az EU csatlakozási folyamatának, az iparágra eső feladatainak megoldásában.

A műanyagipar - világméreteken és Magyarországon is - a nemzeti jövedelem növekedésénél gyorsabb ütemben fejlődik. A műanyagokból készülő termékek pozitívan járulnak hozzá az emberiség fenntartható fejlődéséhez. Számos alkalmazási területen a műszaki, gazdasági és környezetvédelmi szempontokra egyaránt kiterjedő - komplex elemzések szerint - optimális megoldást szolgáltatnak. A hazai műanyagipar a rendszerváltást követő visszaesés után látványosan fejlődött, és 2000-ben történeti csúcra jutott el a műanyaggyártás, a műanyag-feldolgozás és a műanyag-felhasználás egyaránt.

A Magyar Műanyagipari Szövetség taglétszáma a kezdeti 19-ről fokozatosan 60-ra növekedett. Tevékenységét támogatja a három nagy műanyag-előállító vállalat, a Tiszai Vegyi Kombinát Rt., a BorsodChem Rt. és a Dunastyr Rt., valamint tagjai sorába tartozik a legnagyobb hazai műanyag-feldolgozó vállalat többsége.

A Szövetség önkéntes csatlakozáson alapuló, non-profit típusú szervezet, működési költségeit a tagvállalatok által fizetett tagdíjból fedezi. Operatív tevékenységét a tagvállalatok vezetői köréből választott elnökség irányítja, az MMSZ elnöke Veress Árpád úr, a Pannonpipe Kft ügyvezető igazgatója.

Az EU működési rendszereihez történő integrálódás során az érdekképviselési tevékenység felértékelődik és a vállalatok információigénye megnő. Ezért a jövőben még nagyobb szükség lesz a jól működő szakmai szövetségre.

Magyarország műanyag-alapanyag termelése elérte az 1 millió tonnát!

Az elmúlt évben a hazai műanyaggyártás mennyisége elérte az egymillió tonnát.

A legnagyobb mennyiségben használt műanyagok az ún. tömeg-polimerek, melyeket korszerűen felszerelt, auditált minőségbiztosítási és környezetirányítási rendszerrel rendelkező vállalatainknál állítanak elő. Az egymillió tonna döntő többségét három nagy gyártó - a Tiszai Vegyi Kombinát Rt. (TVK), a BorsodChem Rt., és a Dunastyr Rt. - gyártotta, ami az ágazat történetében az eddigi legnagyobb teljesítmény. Az egymillió tonna akkora mennyiség, mint amennyit 1950-ben az egész világon összesen gyártottak. A növekedés gyors és folyamatos, az utóbbi öt év alatt 46 százalékos volt.

Magyarországon a tömegműanyagokból továbbra is a polietilénből gyártanak a legtöbbet, közel 300 ezer tonnát. Ez több, mint 15 százalékos növekedés az előző évihez képest. A mennyiséget tekintve

második helyen a polivinil-klorid (PVC) áll, mintegy 260 ezer tonnával, amely 12 százalékos növekedés eredménye. Polipropilénből 230 ezer tonnát gyártottak, polisztirolból közel 100 ezer tonnát. A polipropilén 82 százalékos növekedése a TVK Rt. új üzemének köszönhető. Az egyéb műanyag-féleségek hazai gyártása ugyan nem számottevő, de kiegészítve az előbbi származékokat, összességében az alapanyaggyártás mennyisége elérte az egymillió tonnát.

Az elmúlt évben a megtermelt egymillió tonna alapanyagból 730 ezer tonnát szállítottak külföldre, elsősorban Nyugat-Európába, a megelőző évi 574 ezer tonna után.

A termelés mellett az egy főre jutó éves műanyag felhasználása is meredeken emelkedett, az 1999 évi 57 kilogrammról, 2000-ben 68 kilogrammra. A műanyag-felhasználás mérhető növekedése azonban már az alapanyagot feldolgozó cégek eredményességét tükrözi (amelyek fröccsöntési, extrudálási, fűvási technológiával állítanak elő a csomagolástechnikában, az építőiparban, az elektronikus alkatrészek gyártásában stb. használt műanyag termékeket). A PET felhasználás megduplázódott (fő felhasználási területe az üdítő italos palackok gyártása), gyorsan nőtt a mérnöki műanyagok alkalmazása (elektromos, elektronikus gépek, berendezések, számítógépek, valamint járművek alkatrészei).

2001-ben - a hazai és az európai piaci lehetőségekre alapozva - a műanyag-feldolgozók legalább 5 százalékos termelésnövekedésre számítanak.

Az elkövetkező években - hazánkban és a potenciális piacokon - a műanyagtermékek iránti igény a nemzetgazdaságok várható növekedési üteménél is gyorsabban nő, ami kedvező lehetőségeket teremt a magyar műanyaggyártás és feldolgozás további növekedéséhez.

Százezer ember nem kapja meg a 40 ezret sem

A március közepén zárult munkaügyi ellenőrzés adatai szerint a munkavállalók 4 százaléka - országosan mintegy 110 ezer fő - nem kapja meg a 40 ezer forintos minimálbért sem.

A kormányfő kezdeményezésére a Gazdasági Minisztériumban készült előterjesztés a januári minimálbér-emelés vállalkozási tehernövekedésének kompenzálására. A kormány határozata nyomán a legkisebb fizetés az év elején a bruttó 25 ezer forintról 40 ezer forintra emelkedett. A kompenzációt akkor a kormány elutasította, ám a mostani javaslat szerint 2 milliárd forint mégis juthatna erre a célra a munkaerő-piaci alapból, amelyre a 10 százalék feletti munkanélküliségű megyékből azok a vállalkozók pályázhatnak, akik legalább 20 főt foglalkoztatnak.

A munkaadók természetesen támogatják a kormány kezdeményezését, ám a kétmilliárdos keret elenyésző, több tízmilliárdos támogatásra lenne szükség - állította Dávid Ferenc, az Országos Munkaügyi Tanács munkaadói oldalának szakértője.

A minimálbér-emelés következményeit vizsgáló célellenőrzés során 6700 munkaadót és 244 ezer alkalmazottat vettek górcső alá január és március között a munkaügyi ellenőrök. A vizsgálat által érintett 244 ezer munkavállaló 4 százaléka, azaz közel 10 ezer ember valamilyen szabálytalanság miatt nem kapta meg az öt megillető 40 ezer forintos legkisebb bért. A célellenőrzés eredménye az általános képet mutatja, és akár reprezentatívnak is tekinthető - válaszolta kérdésünkre Gáspár Imréné, az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség felügyeleti osztályának vezetője. Ez alapján a nemzetgazdaságban foglalkoztatott 2,7 millió ember közül 108 ezren mind a mai napig a 40 ezer forintos minimálbért nem kapják meg. A rostán fennakadt munkaadók többsége, 74 százaléka "zsebbe fizetett", azaz szerződés nélkül dolgoztatta az embereket. Jellemző volt még a színlelt megbízási- és vállalkozási szerződés is.

A vizsgálat érdekes megállapításai közé tartozik, hogy a minimálbér-szabálytalanságok 58 százaléka a nőket sújtotta.

(Forrás: Magyar Hírlap)

Növekednek a kereseti különbségek

Az alkalmazottak valódi jövedelmeit a béren kívüli juttatások borítják homályba

A piactudomány kiépülése során jelentősen eltávolodtak egymástól a legnagyobb és a legkisebb keresetek. Énekes Ildikó tanulmánya - amely a Közgazdasági Szemle legutóbbi számában jelent meg - arra is rámutat, hogy a munkavállalók valódi jövedelmének magyarországi összehasonlítását akadályozzák a magáncégeknél nyújtott béren kívüli juttatások és a feketemunkából származó

összegek.

Az elmúlt évtized során jelentős kereseti különbségek alakultak ki a társadalomban. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint 1988-ban a keresők legalsó tizedébe tartozók a teljes keresettömeg 4,3 százalékát vihették haza, míg a legfelső tizedbe tartozók annak 22,7 százalékát. A két szélső réteg közötti különbség aránya tehát több mint ötszörös volt. A KSH utoljára 1997-ről közölt ilyen jellegű adatokat: akkor az alsó tized a keresettömeg 3,1 százalékát, míg a felső a 28,7 százalékát tudhatta magáénak.

A növekvő különbségekre a jövedelemben (melynek egy része a kereset) a szerző több okot is felsorol. Az első a jövedelmi források sokfélesége attól függően, hogy tulajdonból, munkából vagy a szociális ellátórendszerből származik. Hiányzik továbbá a bérreform - a bérek piaci viszonyokhoz való egységes igazítása nem történt meg. Nem utolsó sorban: a feketegazdaságon keresztül hatalmas - adózatlan - pénzekhez lehet jutni. Sok kereseti elem kimarad az adatfelvételekből, mert a munkáltató nem rendszeres és béren kívüli juttatásokat is nyújt dolgozóinak. Olyan kereseti elemekről van szó, mint a lakhatási költségtérítés, az utazási kiadások megtérítése, a telefonhasználat finanszírozása, biztosításokhoz való hozzájárulás.

A magyar gyakorlatra az a jellemző, hogy a közalkalmazotti szférában a munkaadó rendszerint azt a minimumot adja bérkiegészítésként minden dolgozójának, amelynek megfizetésére jogszabály kötelezi. Ezzel szemben a vállalkozási szférában a kereset-kiegészítő elemek skálája rendkívül széles. Ékes Ildikó aláhúzza, hogy a jövedelmek összehasonlításának nagy akadály a feketegazdaság gyakorlata. A kutatás során vizsgált szervezetekben a "zsebből" történő kifizetés a bérlistán feltüntetett összegnek minimum a 20 százaléka volt, de néhol elérte a bérlista összegének kétszeresét is.

(Forrás: Magyar Hírlap)

Munkaügyibírság-stop

Elállt a munkaügyi bírság maximális összegének nagyarányú emelésétől az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség (OMMF), a munkaadói érdekképviseletek ugyanis hevesen tiltakoztak a javaslat ellen. A munkavédelmi bírság felső határának több mint háromszorosára történő emelése viszont továbbra is napirenden van - értesült lapunk. Tízmillióra emelkedett volna az OMMF tervei szerint a munkaügyi és a munkavédelmi bírság felső határa a jelenlegi hárommillió forintról. A munkaügyi bírság emelését a munkaadói szervezetek nem tartják elfogadhatónak - mondta Békés András, az OMMF elnöke. Dávid Ferenc, a munkaadói oldal szóvivője elmondta: a bírság emelésével nem lehet rendet tenni a munkaadók között. Kifogásolta, hogy az OMMF ellenőrei legtöbbször a szabályszerűen működő, legális munkahelyeket ellenőrzik, s ott állapítanak meg kisebb-nagyobb szabálytalanságokat, míg a feketemunkáltatókat és a munkaszerződés nélkül, törvénytelen módon alkalmazottakat a legtöbb esetben meg sem találják. Az Autonóm Szakszervezet elnöke, Borsik János elmondta: nem értenek egyet azzal, hogy a munkaadók ellenkezése miatt visszavonták a munkaügyi bírság felső összegének emelésére vonatkozó javaslatot. Ezt a lépést érdekegyeztetésen kívüli alkunak tekinti - fogalmazott. Szerinte mindkét bírságforma maximális összegének emelése szükséges ahhoz, hogy visszatartsák a munkaadókat attól, hogy szabálytalanságokat kövessenek el a dolgozókkal szemben.

(Forrás: Magyar Nemzet)

Túlórak helyett szerződéses munkák

Nyugat-Európában, akár csak nálunk, egyszerre van jelen a munkanélküliség és a munkaerőhiány. Főleg a legmagasabb és a legalacsonyabb képzettséget igénylő munkahelyeken van gond. Mindkettőre nagyobb számban lenne szükség, de a "szürke középhad" sem felfelé, sem lefelé nem mozdítható.

Az új, dinamikus ágazatokban, mint például az informatika, nehezen használhatók a negyven-öt éves "káderek", a szemétsöprést és a krumplipucolást pedig rangon alulinak vélik a német, brit, svájci polgárok. Nehezíti a helyzetet, hogy ez a korosztály jó néhány országban valósággal bebetonozódott a munkahelyekre, és csak nagyon magas végkielégítési költségek árán lehet elbocsátani. A cégek tehát bizonyos területeken munkaerőhiánnyal küzdenek, a pályakezdők pedig döngetik a kapukat, de nehezen eresztik be őket.

A helyzet megoldására többféle elképzelés van. Kényszer szülte gyakorlat a nagy munkaerőhiánnyal

küzdő munkakörökben a túlórázás. Ezt még a rugalmas munkaidő bevezetésével sem sikerült teljesen kiküszöbölni, mert vannak bizonyos munkaterületek, amelyek állandó túlmunkát igényelnek. Főleg a vezető menedzserek, informatikusok, mérnökök, kutatási és fejlesztési szakemberek ülnek késő éjszakáig az irodákban, s csaknem kétszer annyi túlórárt teljesítenek, mint az átlagos munkavállalók. A túlórák - lévén szó kvalifikált szakemberekről - igencsak szép summába kerülnek az illető cégeknek. Szakemberek szerint ebből több ezer új munkahelyet lehetne létrehozni. Igen ám, de a változó konjunktúra miatt ez nagyon rizikós: mit csinálnak az újonnan felvett, esetleg drága pénzen betanított munkatársakkal, ha "leül" a piac, és jóval kevesebb munkaerőre van szükség?

A stabil, egész életre szóló állások helyett találták ki a meghatározott időre szóló, szerződéses munkaviszonyt. Viszonylag sok fiatal pályakezdőnek lehet így belépőt teremteni a munkaerőpiacra, akik a rövid időre szóló munkaviszony alatt tapasztalatot gyűjthetnek, s kipróbálhatják magukat bizonyos munkakörökben. A statisztikák szerint közülük minden második előbb-utóbb stabil munkalehetőséghez jut.

Viszonylag új forma a munkanélküliség kezelésére az úgynevezett rotációs rendszer. Ez azt jelenti, hogy az állandó munkatársak szabadsága, továbbképzése, betegsége idejére felvehető munkanélküliek vagy pályakezdők, akik afféle "mindenesként" több helyen is bevetődnek. A költségeket a munkanélküli-ellátások terhére, különböző pályázatokból, EU-pénzekből teremtik elő. Ez a megoldás elsősorban a skandináv országokban népszerű, de már Németországban is terjed. Legkevésbé a negyven éven felüli, tartósan munkanélküliek élnek vele. Ők inkább a segélyt választják), s leginkább a pályakezdők remélik, hogy pótmunkaerőként bedolgozzák magukat a céghez, és álláshoz jutnak. Mintegy hatvan százalékuknak sikerül is.

(Forrás: Népszabadság)

Magyarországon többet dolgoznak

Az éves ledolgozott órák számát tekintve "magunk mögött tudhatjuk" a fejlett Európát - derül ki a svájci Union Bank of Switzerland 2000-ben készített felméréséből.

A budapesti munkavállalók messze a legtöbb munkaórát dolgozzák éves szinten az uniós országokhoz viszonyítva. Amennyiben a bérlemaradással is összevetjük a ledolgozott órák számát, a bérbeli elmaradás még súlyosabb lesz, hiszen a magyar munkavállaló a tizedannyi bért ráadásul akár 20-25 százalékkal több munkaóra alatt keresi meg.

Az éves fizetett szabadnapok számát tekintve már nem ilyen nagy a hátrányunk, de itt is az uniós mezőny végén helyezkedik el Budapest.

(Forrás: Népszabadság)

HÍREK

Multi lesz a Richter is?

A Richter 250 forintos osztalékot fizet részvényeseinek, az elsőbbségi papírok tulajdonosai továbbra is változatlan feltételek mellett jelentkezhetnek a részvényt cseréire. Az első negyedév során több mint 22 százalékkal, 6 milliárd forintra növekvő adózás előtti eredményről számot adó cég idei tervei a regionális szerep megerősítését célozzák.

A Richter tovább folytatta dinamikus exportbővülését: a külföldi értékesítés 2000 márciusában még csak a teljes árbevétel 71,5, év végén 72,3, a most zárult negyedévben viszont már 72,6 százalékát adta a 16, 619 milliárd forintos összforgalomnak.

A Richter idei terveiről szólva Bogsch Erik vezérigazgató kiemelte, hogy a vállalat erősíteni kívánja regionális szerepét. Ennek jegyében vásárolt 5 százalékos részesedést legfontosabb orosz gyógyszerforgalmazó partnerében, a Protekben, s hasonló céllal erősíti tőkeemeléssel a romániai Armedicát is. Nem kizárt, hogy a Richter ukrain leányvállalata is fejlesztési pénzhez jut, míg az oroszországi Farmogradban az év közepétől megindulhat a tablettázás is. Nem mondtak le a

lengyelországi akvizícióról sem, ám az eddig átvilágított vállalatok között nem találtak megfelelőt.
(*Forrás: Világgazdaság*)

Bővítéstől féltő gyógyszergyárak

A nyugat-európai gyógyszergyárakat aggasztja a bővítés perspektívája. Attól tartanak, hogy az újonnan belépő országok gyártói olcsó generikus termékekkel árasztják majd el a tizenötök jelenleg védettebb piacát. A szabadalmi jogok körül ugyanakkor a nagy gyógyszergyárak között is ádáz jogi csata dúl.

A szlovén, magyar és lengyel gyárak számtalan generikus terméket állítanak elő, amelyekre nem érvényesek a szabadalmi szabályok. Christophe de Callaty, az EFPIA szóvivője azt állítja, hogy a gyógyszereket az eredeti, védett termékeknél 30-80 százalékkal olcsóbban kínálják. A csatlakozni kívánó országokban a szabadalmi védelem általában rövidebb időre szól, mint az EU tizenöt tagországában.

A keleti gyógyszergyárak jelenleg törvényesen csak úgy exportálhatnak termékeket az uniós országokba, ha megvásárolják a gyártási licencet, vagy kivárják a védettségi idő lejártát. A csatlakozás után azonban egységes lesz a piac, feltéve, hogy a belépők módosítják jelenlegi jogszabályaikat.

A kérdés az, mi legyen azokkal a gyógyszerekkel, amelyeket Nyugaton védenek, de például Lengyelországban nem. Az importnak nincs technikai vagy tudományos akadály.

A generikus gyógyszergyártás lehetőségeiről az EU-ban is vita folyik. Értékben számítva a nagy "innovatív" gyógyszergyárak leányvállalatai állítják elő a Nyugat-Európában forgalmazott generikus termékek több mint 50 százalékát. Hamis lenne tehát az a beállítás, hogy a "nagyok" állnak szemben a "kicsikkel"

Az általában rendkívül szigorúan szabályozott gyógyszerpiacon mindennapossá vált a védjegyjogok körüli harc. Az érintett államok álláspontja kétértelmű. Egyrészt védeniük kell a szellemi tulajdonjogot, másrészt a gyógyszerek árszintje érzékenyen érinti a tb-költségvetést. Ezért szinte önmagától adódik a feltevés, hogy a generikus termékek piacán folyó harcot a gyógyszergyáraknak maguknak kell eldönteniük.

(*Forrás: Világgazdaság*)

Kockázatelemző veszélyes üzemek

Az EU irányelve értelmében két év alatt valamennyi magyarországi veszélyes üzemnek biztonsági jelentést és kockázati tervet kell készítenie a környezet és a lakosság magas fokú védelme érdekében. A mintegy 100 hazai veszélyes üzemnek veszélyességi övezetet kell meghatároznia, ezeket be kell rajzolni a településrendezési tervekbe is. Az EU májusban - a tiszai ciánszennyezés és a hollandiai petárdagyár robbanása kapcsán - újabb szigorításról határoz SEVESO II. elnevezésű irányelveivel kapcsolatban.

Az EU - veszélyes anyagokkal és súlyos ipari balesetekkel kapcsolatos - irányelve egész tevékenységi sort határoz meg az érintett vállalatok és az illetékes hatóságok számára - mondta Popelyák Pál ezredes, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságának ipari baleset-elhárítási osztályának vezetője.

A veszélyes üzemeknek biztonsági jelentésükben le kell írniuk, hogy milyen veszélyt jelentenek saját maguk számára és a "kerítésen kívüli" környezetre. A cégeknek részletezniük kell, milyen megelőzési és szervezési intézkedéseket tettek, tesznek a balesetek elhárítása érdekében. A lakosság biztonságára külső védelmi terv szolgál. Létéről ki kell kérni a lakosság véleményét, akárcsak a veszélyességi övezetben létrehozandó új beruházásokról.

Az EU-irányelvek végrehajtása elsősorban a baleseti kockázatelemzés elvégzésében, a veszélyességi övezet meghatározásában jelent új feladatot az üzemek számára. Magyar sajátosság: a katasztrófavédelem és az üzemek egy PHARE-program keretében együtt készülnek az irányelvek megvalósítására.

Szigeti István, a Nitrokémia 2000 műszaki és minőségbiztosítási vezérigazgató-helyettese elmondta, elsősorban gyógyszeripari szerves-kémiai alapanyagokkal dolgoznak, kisebb részben növényvédő szereket is gyártanak. A veszélyes anyagokkal dolgozó üzemeknél eddig is megfelelő biztonsági rendszert kellett működtetni. A mostani változtatásnak a célja a különböző rendszerek egységesítése, mert összhangba kell hozni az uniós elvárásokkal azokat. A Nitrokémia 2000-nél a veszélyességi fokozatot az alkalmazott anyagok, a technikai eszközök és a technológiai folyamatok ismeretében kell megállapítani. Az üzemben még nem fordult elő környezeti baleset.
(Forrás: Népszava)

Felértékelődő környezetvédelem

A szennyező anyagokat kibocsátó magyar cégek egy része már most is az uniós elvárások szerint működik, ám a hulladékégetők közül 11-nél mintegy hétmilliárd forintos fejlesztés szükséges. Az illékony szerves vegyületeket kibocsátó vállalatoknál pedig hatmilliárdos investíció kellene. Az illékony szerves vegyületeket kibocsátó vállalatokra vonatkozó szabályok (VOC) alapján 340 létesítményt vizsgált meg a Környezetvédelmi Minisztérium. Köztük a gyógyszer-, a cipő, a növényi olajgyártást, a gumifeldolgozást és a száraz vegytisztítást vették górcső alá. A cégek közül 84 már most is megfelel követelményeknek, 70 a vállalt határidőre, 2006-ra éri el megfelelő szintet, a többi 2007-ben. Az ehhez szükséges beruházások meghaladják a hatmilliárd forintot. A környezetre jelentős hatást gyakorló integrált szennyezés-megelőzési és -csökkentési irányelvet (IPPC) 1996-ban tette közzé az EU, s három év felkészülési időt adott tagállamainak. Az 1999. október 31. után létesített üzemeknek teljesen meg kell felelniük a direktíva minden előírásának. Közel 300 céget vizsgált meg a tárca, s megállapítása szerint 31 esett a direktíva hatálya alá, s mind megfelel minden előírásnak. Nálunk várhatóan az idén ősszel lép hatályba az IPPC-engedélyezés. Egyebek között a az energia-, a vegyipar, a fémek előállítása és feldolgozása, valamint a hulladékkezelés tartozik az IPPC hatálya alá. A csatlakozáskor minden - 1999. október 31. után létesített - cégnek lesz majd IPPC engedélye. Az azelőtt létesített több mint ezer vállalkozásnak 2007. október 31-éig kell megfelelniük az előírásoknak. Az EU most nem kérte ezek vizsgálatát, a tárca azonban már megkezdte felmérésüket.
(Forrás: Világgazdaság)

Nem érdekeltek a cégek a munkavédelemben

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet szerint Magyarországon a munkakultúra részét képező megelőzési kultúra igen alacsony szinten áll. Úgy tűnik, a munkavédelmi felügyelők által kiszabott tetemes bírságok nem tudnak megálljt parancsolni a munkahelyi baleseteknek. A munkáltatók keveset költenek a munkabiztonságra, a dolgozókat pedig jobban érdekli a megkereshető pénz, mint saját testi épségük védelme.

Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség elnöke, Békés András elmondta: sok esetben hiányzik a gépekről a biztonsági berendezés, gyakori a technológiai fegyelem megsértése, a dolgozók nem rendelkeznek egyéni védőeszközökkel, nem megfelelő a munkahelyek üzemi állapota és sok helyütt elmulasztják a kötelező biztonsági felülvizsgálatot.

Tavaly a magyarországi 800 ezer munkáltató közül 48 ezret ellenőriztek. A tapasztaltak nyomán 200 ezer munkaügyi és munkabiztonsági intézkedést hoztak, ezek fele a munkavédelem hiányosságai miatt született meg.

A magyar munkabiztonsági szabályok megfelelnek az EU-s normáknak, így elsősorban a munkáltatók szemléletét kellene meg változtatni. Hiába jó egy jogszabály, ha azt nem tartják be. A munkáltatók keveset, vagy egyáltalán nem költenek munkabiztonságra, de a dolgozót legalább ennyire nem érdekli saját testi épsége, csupán az foglalkoztatja, mennyi pénzt kereshet az adott munkahelyen.

Déri Katalin, a Hungária Biztosító főosztályvezetője felhívta a figyelmet, hogy létezik egy biztosítási

forma, a munkáltatói felelősségbiztosítás, amely azonban ma még nem kötelező, így nem mindenki él ezzel a lehetőséggel. A felelősségbiztosítási szerződés értelmében a munkabalesetből eredő károkozás esetén a biztosító - a biztosítási összeg határáig - azt az összeget fizeti ki, amelyre a munkáltató lenne köteles.

Hódos Tibor, a Fodor József Országos Közegészségügyi Központ szaktanácsadója elmondta: a cégek nem érdekeltek a munkavédelemben, mert ez költségként jelentkezik. Ilyen célra általában akkor áldoznak, ha az igény technológiai szükségként jelentkezik.

Kedvezmények nyújtásával jobban érdekeltté lehetne tenni a vállalatokat a munkabiztonság fokozásában, mint szankciókkal, véli dr. Orosz Balázné munkajogász. A cégek azért állnak így a kérdéshez, mert a biztonságos munkahely megteremtése komoly pénzbe kerül, mondta. Ha lehetőségük lenne arra, hogy a munkavédelmi oktatás, a munkavédelmi eszközök költségeinek elszámolásán felül valamiféle anyagi kedvezményhez jussanak, minden bizonnyal többet áldoznának a munkabiztonságra.

(Forrás: Népszava)

Magas posztokon a nők jobb vezetők, mint a férfiak

Egyre több felmérésből derül ki, hogy a női vezetők jobbak, mint a férfiak, ennek ellenére csak nagyon lassan nő az arányuk a vállalatok felső vezetésében - írja egy tanulmány a Munkaügyi szemle legutóbbi számában.

Egy amerikai felmérésben 58 ezer vezetőt vizsgáltak úgy, hogy kollégáikat, alárendeltjeiket és főnökeiket is megkérdezték. Huszonhárom vizsgált tulajdonságból húszban a női vezetők jobbak voltak a férfiaknál.

Kiderült: a nők átgondoltabb döntéseket hoznak, erősebbek, jobbak az együttműködésben és sokkal kevésbé hagyják magukat kollégáik vagy üzleti partnerük személyes varázsától befolyásolni.

Ugyanakkor a férfiak jobb stratégák és jobb analitikusok, főleg a technikai összefüggéseket illetően. A kutatásokból az is kiderül: a férfi vezetőket jónak tartják akkor, ha hatalmuk van, meggyőző a fellépésük és versenyhelyzetekben elemükben érzik magukat, de gyakran rossznak minősülnek, ha együttműködők és együtt érzők. A nőknél pont fordított a helyzet: általában rossz minő sítést kap, aki domináns szerepet játszik.